

ДИРЕКТИВА 2000/26/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 16 май 2000 година****за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО на Съвета****(Четвърта директива за автомобилното застраховане)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2 и член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽³⁾, и в светлината на съвместния текст, одобрен от Помирителния комитет на 7 април 2000 г.,

като имат предвид, че:

- (1) Понастоящем съществуват различия между разпоредбите, установени със закони, подзаконови или административни разпоредби в държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства и тези различия представляват пречка за свободното движение на лица и на застрахователни услуги.
- (2) Поради това е необходимо сближаване на тези разпоредби, за да се насърчава гладкото функциониране на единния пазар.
- (3) С Директива 72/166/ЕИО ⁽⁴⁾ Съветът прие разпоредби за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства и относно прилагането на задължението за сключване на такава застраховка.
- (4) С Директива 88/357/ЕИО ⁽⁵⁾ Съветът прие разпоредби за координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби за прякото застраховане, с изключение на животозастраховането, и за въвеждане на разпоредби за улесняване на ефективното упражняване на свободата на предоставяне на услуги.
- (5) Системата на бюрата „Зелена карта“ осигурява лесно уреждане на претенции в държавата на пострадалото лице, дори когато другата страна е от различна европейска държава.
- (6) Системата на бюрата „Зелена карта“ не решава всички проблеми на пострадалото лице, което трябва да предяви претенцията си в друга държава срещу лице, което пребивава в тази държава, и срещу застрахователно предприятие, което е оторизирано там (чужда правна система, чужд език, непознат ред за уреждане на претенциите и често неоснователно забавяне на уреждането).

⁽¹⁾ ОВ С 343, 13.11.1997 г., стр. 11 и
ОВ С 171, 18.6.1999 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ С 157, 25.5.1998 г., стр. 6.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 16 юли 1998 г. (ОВ С 292, 21.9.1998 г., стр. 123), потвърдено на 27 октомври 1999 г., Обща позиция на Съвета от 21 май 1999 г. (ОВ С 232, 13.8.1999 г., стр. 8) и Решение на Европейския парламент от 15 декември 1999 г. (все още непубликувано в Официален вестник). Решение на Съвета от 2 май 2000 г. (все още непубликувано в Официален вестник) и Решение на Европейския парламент от 16 май 2000 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 103, 2.5.1972 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 84/5/ЕИО (ОВ L 8, 11.1.1984 г., стр. 17).

⁽⁵⁾ ОВ L 172, 4.7.1988 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 92/49/ЕИО (ОВ L 228, 11.8.1992 г., стр. 1).

- (7) Със своята Резолюция от 26 октомври 1995 г. за уреждането на претенции от пътнотранспортни произшествия, настъпили извън страната на произход на претендиращите лица ⁽¹⁾, Европейският парламент, на основание член 192, параграф втори от Договора приканва Комисията да внесе предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета с оглед решаването на тези проблеми.
- (8) Всъщност е подходящо да се допълни установения с Директиви 72/166/ЕИО, 84/5/ЕИО ⁽²⁾ и 90/232/ЕИО ⁽³⁾ режим, като на лицата, претърпели загуба или други вреди от пътнотранспортно произшествие, бъде осигурено съпоставимо третиране, независимо от мястото на настъпване на произшествието в рамките на територията на Общността; за произшествията, които попадат в приложното поле на настоящата директива, които са настъпили в държава, различна от тази, в която пребивава пострадалото лице, съществуват празноти във връзка с уреждането на предявените от тези лица претенции.
- (9) Прилагането на настоящата директива по отношение на произшествия, които са настъпили в трети страни — участнички в системата „Зелена карта“, и увреждат лица, пребиваващи в Общността, и в които участват превозни средства, застраховани и обичайно domicилирани в държава-членка, не означава разширяване на задължителния териториален обхват на автомобилната застраховка, както предвижда член 3, параграф 2 от Директива 72/166/ЕИО.
- (10) Това изисква на пострадалото лице да бъде предоставено право на пряк иск към застрахователното предприятие на виновния водач.
- (11) Следва да има удовлетворително решение за пострадалите лица, претърпели загуба или други вреди от пътнотранспортно произшествие, което попада в приложното поле на настоящата директива и е настъпило в държава, различна от държавата по тяхното пребиваване, те следва да имат право да предявят претенцията си в държавата-членка по пребиваване към представител за уреждане на претенции, назначен в тази държава от застрахователното предприятие на виновния водач.
- (12) Това разрешение би позволило вредите, претърпени от пострадалите лица извън държавата по тяхното пребиваване, да бъдат ликвидирани по ред, с който те са запознати.
- (13) Системата на представители за уреждане на претенции в държавата-членка по пребиваването на пострадалото лице не засяга нито приложимото за всеки отделен случай материално право, нито юрисдикцията.
- (14) Съществуването на право на пряк иск към застрахователното предприятие в полза на лицата, претърпели загуба или други вреди, е логично допълнение към назначаването на такива представители и наред с това подобрява правното положение на лицата, които са пострадали от пътнотранспортни произшествия, настъпили извън държавата-членка по тяхното пребиваване.
- (15) За попълване на въпросните празноти следва да се предвиди, че държавата-членка, в която застрахователното предприятие е получило разрешително, трябва да задължава предприятието да назначава живеещи или установени в другите държави-членки представители за уреждане на претенциите, които да събират цялата необходима информация във връзка с претенции, произтичащи от такива произшествия, и да предприемат подходящи действия за тяхното уреждане от името и за сметка на застрахователното предприятие, включително изплащането на обезщетение за тях; представителите за уреждане на претенции трябва да имат достатъчно правомощия да представляват застрахователното предприятие в отношенията с лица, увредени от такива произшествия, както и да го представляват пред националните органи, при необходимост включително и пред съдилищата, доколкото това съответства на правилата на международното частно право по предоставяне на юрисдикция.
- (16) Дейността на представителя за уреждане на претенции не е достатъчно основание за предоставяне на юрисдикция на съдилищата в държавата-членка по пребиваване на пострадалото лице, ако правилата на международното частно право за предоставяне на юрисдикция не предвиждат това.

⁽¹⁾ ОВ С 308, 20.11.1995 г., стр. 108.

⁽²⁾ Втора директива на Съвета (84/5/ЕИО) от 30 декември 1983 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства (ОВ L 8, 11.1.1984 г., стр. 17). Директива, последно изменена с Директива 90/232/ЕИО (ОВ L 129, 19.5.1990 г., стр. 33).

⁽³⁾ Трета директива на Съвета (90/232/ЕИО) от 14 май 1990 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства (ОВ L 129, 19.5.1990 г., стр. 33).

- (17) Назначаването на представители за уреждане на претенции следва да бъде едно от условията за започване и извършване на застрахователна дейност, изброени към вид 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО ⁽¹⁾, с изключение на отговорност на превозвача; ето защо това условие следва да бъде включено в единното административно разрешение, предвидено в дял II от Директива 92/49/ЕИО ⁽²⁾, което се издава от органите на държавата-членка, в която застрахователното предприятие установява своето главно управление. Това условие следва да се прилага и за застрахователни предприятия с главно управление извън Общността, които са получили разрешение за извършване на застрахователна дейност в държава-членка на Общността; Директива 73/239/ЕИО следва да бъде съответно изменена и допълнена.
- (18) Наред с назначаването от страна на застрахователното предприятие на представител в държавата по пребиваване на пострадалото лице, е уместно да се гарантира специфичното право на пострадалото лице претенцията му да бъде уредена бързо; поради това е необходимо в националното право да се предвидят подходящи ефективни и систематични финансови или равностойни административни санкции, например временни мерки, съчетани с административни глоби, периодически представяне на отчети на надзорните органи, проверки на място, обнародване в националното официално издание и публикации в печата, спиране на дейността на дружеството (забрана за сключване на нови договори за определен срок), назначаване на специален представител на надзорните органи, който да следи дали дейността се извършва в съответствие с правото в областта на застрахователната дейност, отнемане на разрешението за извършване на този вид застраховки, санкции за директорите и ръководните длъжностни лица, в случай че застрахователното предприятие или неговият представител не изпълнят задължението да отправят предложение за обезщетение в разумен срок. Това не следва да бъде пречка за прилагането на други мерки, които се считат за подходящи — особено такива, които са предвидени в правото по надзора. За да може застрахователното предприятие да отправи мотивирано предложение в предписаните срокове, следва да не съществува спор за отговорността и претърпените вреди. Предложението за обезщетение следва да бъде в писмена форма и да съдържа елементите, на чиято основа са оценени отговорността и вредите.
- (19) Наред с тези санкции е подходящо да се предвиди, че когато предложението не е отправено в предписания срок, върху размера на обезщетението, предложено от застрахователното предприятие или присъдено от съда на пострадалото лице, се дължи лихва. Ако държавите-членки имат действащи правила, които уреждат плащането на мораторна лихва, това изискване може да бъде изпълнено чрез препращане към тези правила.
- (20) За пострадалите лица, претърпели загуба или други вреди от пътнотранспортни произшествия, понякога е трудно да узнаят името на застрахователното предприятие, застраховало гражданската отговорност във връзка с използването на моторните превозни средства, участвали в произшествието.
- (21) В интерес на тези пострадали лица държавите-членки следва да създадат информационни центрове, чрез които да се осигурява своевременно предоставяне на такава информация. Информационните центрове следва да предоставят на пострадалите лица и информация за представителите за уреждане на претенции. Тези центрове следва да си сътрудничат и бързо да отговорят на искания за информация относно представителите за уреждане на претенции, отправени от центрове в други държави-членки. Уместно е тези центрове да събират информация за датата на реално прекратяване на застрахователното покритие, а не за датата на изтичане на първоначалния срок на валидност на полицата, ако действието на договора е продължено поради липса на изрично прекратяване.
- (22) Следва да се създаде специална разпоредба във връзка с превозните средства (например държавни или военни превозни средства), които са освободени от задължителна застраховка „Гражданска отговорност“.
- (23) Пострадалото лице може да има легитимен интерес да бъде уведомено за самоличността на собственика, обичайния водач или регистрирания ползвател на превозното средство, например ако увреденото лице може да получи обезщетение само от тези лица, тъй като превозното средство няма валидна застраховка или вредите превишават застрахователната сума, като в такъв случай следва съответно да се предоставя и тази информация.

⁽¹⁾ Първа директива на Съвета (73/239/ЕИО) от 24 юли 1973 г. за координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане (ОВ L 228, 16.8.1973 г., стр. 3). Директива, последно изменена с Директива 95/26/ЕО (ОВ L 168, 18.7.1995 г., стр. 7).

⁽²⁾ Директива 92/49/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 г. за координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби за прякото застраховане, с изключение на животозастраховането, и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (трета директива за общото застраховане) (ОВ L 228, 11.8.1992 г., стр. 1). Директива, изменена с Директива 95/26/ЕО (ОВ L 168, 18.7.1995 г., стр. 7).

- (24) Определена предоставяна информация, като името и адреса на собственика или обичайния водач на превозното средство и номера на застрахователната полица или държавния регистрационен номер на превозното средство, представлява лични данни по смисъла на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработката на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾. Поради това обработката на такива данни, необходима за целите на настоящата директива, трябва да съответства на националните мерки, които са предприети в изпълнение на Директива 95/46/ЕО. Името и адресът на обичайния водач се съобщават само ако това е предвидено в националното законодателство.
- (25) За да се гарантира, че пострадалото лице няма да остане без обезщетение, на което има право, е необходимо да се създаде орган за изплащане на обезщетения, към който увреденото лице може да се обръща, когато предприятието не е назначило представител, явно бави уреждането на претенцията или не може да бъде установено. Намесата на органа за изплащане на обезщетения следва да бъде ограничена до отделни редки случаи, в които застрахователното предприятие не изпълнява задълженията си, въпреки възпиращия ефект на възможните санкции.
- (26) Ролята на органа за изплащане на обезщетения се състои в уреждане на претенцията по отношение на всички претърпени от пострадалото лице вреди само в случаи, които подлежат на обективно установяване, и поради това дейността на този орган трябва да се ограничава до проверка дали е отправено предложение за обезщетение по установения ред и в предвидените срокове, без да се прави преценка по същество.
- (27) На юридическите лица, които по закон се суброгират в претенциите на пострадалото лице спрямо отговорното лице или неговото застрахователно предприятие (например други застрахователни предприятия или обществено-осигурителни органи), не следва да бъде предоставяно право да предявяват съответна претенция пред органа за изплащане на обезщетения.
- (28) Органът за изплащане на обезщетения следва да има право да се суброгира, доколкото е обезщетил пострадалото лице. За да бъде улеснено упражняването на претенцията на този орган спрямо застрахователното предприятие, което не е назначило представител за уреждане на претенции или явно бави уреждането на претенцията, органът за изплащане на обезщетения в държавата на пострадалото лице следва да има право на автоматично възстановяване на сумата, съчетано със суброгиране на органа за изплащане на обезщетения от държавата, в която е установено застрахователното предприятие, в правата на пострадалото лице. Последният посочен орган има най-добра възможност да потърси регресна отговорност от застрахователното предприятие.
- (29) Дори държавите-членки да предвидят, че претенцията пред органа за изплащане на обезщетения има субсидиарен характер, увреденото лице не следва да бъде задължавано да предявява претенцията си към отговорното лице, преди да се е обърнало към органа за изплащане на обезщетения. В този случай пострадалото лице следва да бъде поставено най-малко при същите условия, както при претенция пред гаранционния фонд по член 1, параграф 4 от Директива 84/5/ЕИО.
- (30) Тази система може да бъде задействана чрез споразумение между създадените или одобрени от държавите-членки органи за изплащане на обезщетения, с което се определят техните функции и задължения и процедурите за изплащане.
- (31) При невъзможност за установяване на застрахователя на превозното средство следва да се предвиди, че длъжникът, който трябва да обезщети претърпените от пострадалото лице вреди, е гаранционният фонд по член 1, параграф 4 от Директива 84/5/ЕИО в държавата-членка по обичайното домуване на незастрахованото превозно средство, с което е причинено произшествието. При невъзможност за установяване на превозното средство също следва да се предвиди, че длъжник е гаранционният фонд по член 1, параграф 4 от Директива 84/5/ЕИО, чието местонахождение е в държавата-членка, в която е настъпило произшествието,

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложно поле

1. Настоящата директива има за цел да установи специални разпоредби, приложими за пострадали лица с право на обезщетение за загубите или другите вреди от произшествия, които са настъпили в държава-членка, различна от държавата-членка по пребиваване на пострадалото лице, и са причинени в резултат на използването на превозни средства, застраховани и обикновено domicilii в държава-членка.

Без да се засягат разпоредбите на законодателството на трети страни относно гражданската отговорност и на международното частно право, настоящата директива се прилага и за пострадали лица, които пребивават в държава-членка и имат право на обезщетение за загубите или другите вреди, претърпени в резултат на произшествия, настъпили в трети страни, чиито национални бюра на застрахователите по смисъла на член 1, параграф 3 от Директива 72/166/ЕИО участват в системата „Зелена карта“, когато произшествията са причинени при използването на превозни средства, застраховани и обикновено domicilii в държава-членка.

2. Членове 4 и 6 се прилагат само при произшествие, причинено от използването на превозно средство, което:

- a) е застраховано от установяване в държава-членка, различна от държавата на пребиваване на пострадалото лице, и
- b) обикновено domicilii в държава-членка, различна от държавата по пребиваване на пострадалото лице.

3. Член 7 се прилага и за произшествия, причинени от превозни средства от трети страни, които са предмет на членове 6 и 7 от Директива 72/166/ЕИО.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящата директива:

- a) „застрахователно предприятие“ е предприятие, което е получило официално разрешение в съответствие с член 6 или член 23, параграф 2 от Директива 73/239/ЕИО;
- b) „установяване“ е главното управление, представителство или клон на застрахователно предприятие по смисъла на член 2, буква в) от Директива 88/357/ЕИО;
- в) „превозно средство“ е превозно средство по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 72/166/ЕИО;
- г) „пострадало лице“ е пострадало лице по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 72/166/ЕИО;
- д) „държава-членка по обичайното domicilii на превозното средство“ е територията по обичайното domicilii на превозното средство, съгласно определението в член 1, параграф 4 от Директива 72/166/ЕИО.

Член 3

Право на пряк иск

Всяка държава-членка е длъжна да предприеме мерки пострадалите лица по член 1, на които са причинени вреди в резултат на произшествия по смисъла на същата разпоредба, да имат право на пряк иск към застрахователното предприятие, което е застраховало гражданската отговорност на отговорното лице.

Член 4

Представители за уреждане на претенции

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки с цел всички застрахователни предприятия, които застраховат рисковете, класифицирани към вид 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на отговорност на превозвача, да назначат представител за уреждане на претенциите във всяка държава-членка, различна от тази, в която те са получили официалното си разрешение. Представителят за уреждане на претенциите отговаря за обработката и уреждането на претенции, произтичащи от произшествия в случаите по член 1. Представителят за уреждане на претенциите трябва да пребивава или да бъде установен в държавата-членка, в която е назначен.

2. Изборът на представител за уреждане на претенции се извършва по преценка на застрахователното предприятие. Държавите-членки не могат да ограничават този избор.
 3. Представителят за уреждане на претенции може да работи за едно или повече застрахователни предприятия.
 4. Представителят за уреждане на претенции събира във връзка с последните цялата информация, необходима за уреждане на претенциите, и предприема необходимите действия за договаряне уреждането на претенциите. Изискването за назначаване на представител за уреждане на претенции не лишава увреденото лице или неговото застрахователно предприятие от правото да се обръщат пряко към лицето, причинило произшествието или към неговото застрахователно предприятие.
 5. Представителите за уреждане на претенциите трябва да притежават достатъчно правомощия да представляват застрахователното предприятие в отношенията с пострадалите лица в случаите по член 1 и да удовлетворяват изцяло техните претенции. Те трябва да бъдат в състояние да проучват случаите на официалния език (езици) на държавата-членка по пребиваване на пострадалото лице.
 6. Държавите-членки предвиждат задължения, скрепени с подходящи, ефективни и систематични финансови санкции или равностойни административни наказания, с които да се гарантира, че в тримесечен срок от датата, на която пострадалото лице е предявило претенцията си за обезщетение пряко пред застрахователното предприятие на виновния водач или пред представителя на това предприятие за уреждане на претенции:
 - a) застрахователното предприятие на виновния водач или представителят на това предприятие за уреждане на претенции ще отправят мотивирано предложение за обезщетение в случаите, когато не се оспорва отговорността и е установен размерът на вредите, или
 - b) застрахователното предприятие, пред което е подадена претенцията за обезщетение, или неговият представител за уреждане на претенции ще дадат мотивиран отговор на исканията, включени в претенцията в случаите, когато отговорността се оспорва или не е ясно установена, или размерът на вредите не е установен.
- Държавите-членки приемат разпоредби, с които да гарантират, че когато в тримесечния срок не бъде направено предложение, върху размера на обезщетението, предложено от застрахователното предприятие или присъдено от съда на пострадалото лице, се дължи лихва.
7. До 20 януари 2006 г. Комисията докладва пред Европейския парламент и пред Съвета за прилагането и ефективността на параграф 4, първа алинея, както и дали националните разпоредби за санкциите и наказанията са равностойни, и при необходимост представя предложения.
 8. Назначаването на представител за уреждане на претенции само по себе си не представлява откриване на клон по смисъла на член 1, буква б) от Директива 92/49/ЕИО, а представителят за уреждане на претенции не се смята за установяване по смисъла на член 2, буква в) от Директива 88/357/ЕИО или установяване по смисъла на Брюкселската конвенция от 27 септември 1968 г. относно юрисдикцията и изпълнението на решения по граждански и търговски дела ⁽¹⁾.

Член 5

Информационни центрове

1. С цел да бъде дадена възможност на пострадалото лице да потърси обезщетение, всяка държава-членка създава или одобрява информационен център, който отговаря за:
 - a) воденето на регистър, съдържащ следната информация:
 1. държавни регистрационни номера на моторните превозни средства, които обикновено домуват на територията на съответната държава;
 2. i) номера на застрахователните полици, свързани с използването на тези превозни средства и покриващи рисковете, класифицирани към вид 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на отговорността на превозача, а ако срокът на валидност на полицата е изтекъл — и дата на прекратяване на застрахователното покритие;
 - ii) номер на зелената карта или на застрахователната полица за гранична застраховка, ако превозното средство е покрито от такъв документ в случаите, когато то се ползва от изключението по член 4, буква б) от Директива 72/166/ЕИО;

⁽¹⁾ ОВ С 27, 26.1.1998 г., стр. 1 (консолидиран вариант).

3. застрахователни предприятия, които застраховат използването на моторни превозни средства срещу рисковете, класифицирани към вид 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на отговорност на превозвача, и представители за уреждане на претенциите, назначени от тези предприятия съобразно член 4, чиито имена се съобщават на информационния център в съответствие с параграф 2 от настоящия член;
4. списък на превозните средства във всяка държава-членка, които се ползват от дерогацията от изискването за сключване на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ в съответствие с член 4, букви а) и б) от Директива 72/166/ЕИО;
5. по отношение на превозните средства по точка 4:
 - i) наименование на органа или организацията, определени в съответствие с член 4, буква а), втора алинея от Директива 72/166/ЕИО да изплащат обезщетения на пострадалите лица в случаите, когато редът по член 2, параграф 2, първо тире от Директива 72/166/ЕИО не се прилага, ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 4, буква а) от Директива 72/166/ЕИО.
 - ii) наименование на организацията, застраховала превозното средство в държавата-членка по обичайното му домуване, ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 4, буква б) от Директива 72/166/ЕИО;
- б) координацията на събирането и разпространението на тези данни; и
- в) оказването на съдействие на правоимащите лица да се запознаят с информацията по буква а), точки 1—5.

Данните по буква а), точки 1, 2 и 3 трябва се пазят в продължение на седем години след прекратяване на регистрацията на превозното средство или прекратяване на застрахователния договор.

2. Застрахователните предприятия по параграф 1, буква а), точка 3 съобщават на информационните центрове на всички държави-членки името и адреса на представителя за уреждане на претенциите, упълномощен от тях съобразно член 4 във всяка от държавите-членки.
3. Държавите-членки са длъжни да осигурят на пострадалото лице в продължение на седем години след произшествието право да получи незабавно от информационния център на държавата-членка по пребиваването си, от държавата-членка по обичайното домуване на превозното средство или от държавата-членка, в която е настъпило произшествието, следната информация:
 - а) наименование и адрес на застрахователното предприятие;
 - б) номер на застрахователната полица; и
 - в) наименование и адрес на представителя на застрахователното предприятие, който отговаря за уреждане на претенции в държавата по местоживееене на увреденото лице.

Информационните центрове сътрудничат помежду си.

4. Информационните центрове предоставят на пострадалото лице името и адреса на собственика, обичайния водач или регистрирания ползвател на превозното средство, ако пострадалото лице има законен интерес да получи тази информация. За целите на настоящата разпоредба информационният център се обръща към:
 - а) застрахователното предприятие, или
 - б) към органа за регистрация на превозните средства.

Ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 4, буква а) от Директива 72/166/ЕИО, информационният център съобщава на пострадалото лице наименованието на органа или организацията, определени в съответствие с член 4, буква а), втора алинея от споменатата директива да изплащат обезщетения на пострадалите лица в случаите, когато не се прилага редът, предвиден в член 2, параграф 2, първо тире от същата директива.

Ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 4, буква б) от Директива 72/166/ЕИО, информационният център съобщава на пострадалото лице наименованието на органа или организацията, застраховали това превозно средство в страната по обичайното му домуване.

5. Обработката на лични данни за целите на предходните параграфи трябва да се извършва в съответствие с националните мерки, предприети в изпълнение на Директива 95/46/ЕО.

Член 6

Органи за изплащане на обезщетения

1. Всяка държава-членка създава или одобрява орган, който да отговаря за изплащане на обезщетения на пострадалите лица в случаите по член 1.

Увредените лица могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка по своето пребиваване:

- а) ако в тримесечен срок от датата, на която пострадалото лице е предявило претенцията си за обезщетение пред застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, или пред представителя на това предприятие за уреждане на претенции, застрахователното предприятие или неговият представител за уреждане на претенции не са дали мотивиран отговор по исканията, включени в претенцията; или
- б) ако застрахователното предприятие не е назначило представител за уреждане на претенции в държавата по пребиваване на пострадалото лице в съответствие с член 4, параграф 1. В този случай пострадалите лица не могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения, ако са предявили претенция направо пред застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, и са получили мотивиран отговор в тримесечен срок от предявяване на претенцията.

Пострадалите лица не могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения, ако са завели дело направо срещу застрахователното предприятие.

Органът за изплащане на обезщетения предприема действия в двумесечен срок от датата, на която пострадалото лице е предявило пред него претенция за обезщетение, но прекратява намесата си, ако застрахователното предприятие или неговият представител за уреждане на претенциите впоследствие дадат мотивиран отговор по претенцията.

Органът за изплащане на обезщетения незабавно уведомява:

- а) застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, или неговия представител за уреждане на претенции;
- б) органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка по установяване на застрахователното предприятие, което е издало полицата;
- в) лицето, причинило произшествието, ако е известно,

че е получил претенция от пострадалото лице и ще отговори по претенцията в двумесечен срок от подаването ѝ.

Тази разпоредба не засяга правото на държавите-членки да предвидят субсидиарен или несубсидиарен характер на изплащаните от този орган обезщетения, нито правото им да предвидят уреждане на претенциите между органа и лицето или лицата, причинили произшествието, и други застрахователни предприятия или обществено-осигурителни организации, които са длъжни да обезщетят пострадалото лице за същото произшествие. Държавите-членки не могат да разрешават на органа да поставя условия за изплащането на обезщетения, различни от предвидените в настоящата директива и по-специално условие пострадалото лице да докаже по някакъв начин, че отговорното лице е неспособно или отказва да плати.

2. Органът за изплащане на обезщетения, който е обезщетил пострадалото лице в държавата-членка по пребиваването му, има право да претендира за възстановяване на изплатената като обезщетение сума от органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка по установяване на застрахователното предприятие, издало полицата.

В този случай последно споменатият орган встъпва в правата на пострадалото лице спрямо лицето, причинило произшествието или спрямо неговото застрахователно предприятие до размера, до който органът за изплащане на обезщетения в държавата-членка по местоживее на увреденото лице го е обезщетил за претърпените загуби или други вреди. Всяка държава-членка е длъжна да признае суброгацията, предвидена от друга държава-членка.

3. Настоящият член влиза в сила:

- а) след сключване на споразумение между създадените или одобрени от държавите-членки органи за изплащане на обезщетения относно техните функции и задължения и за реда за възстановяване на изплатените обезщетения;
- б) на определената от Комисията дата, след като същата е установила в тясно сътрудничество с държавите-членки, че наистина е сключено такова споразумение.

До 20 юли 2005 г. Комисията докладва пред Европейския парламент и пред Съвета за изпълнението и ефективността на настоящата разпоредба и при необходимост представя предложения.

Член 7

Ако превозното средство не може да бъде установено или в двумесечен срок от произшествието не е възможно да бъде установено застрахователното предприятие, пострадалото лице може да подаде искане за обезщетение до органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка по своето местоживееене. Обезщетението се изплаща съобразно разпоредбите на член 1 от Директива 84/5/ЕИО. В този случай и при спазване на разпоредбите на член 6, параграф 2 от настоящата директива в полза на органа за изплащане на обезщетения възниква претенция:

- а) към гаранционния фонд по член 1, параграф 4 от Директива 84/5/ЕИО в държавата-членка по обичайното домуване на превозното средство, когато застрахователното предприятие не може да бъде установено;
- б) към гаранционния фонд на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, при неустановено превозно средство;
- в) към гаранционния фонд на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, при превозни средства от трети страни.

Член 8

Директива 73/239/ЕИО се изменя, както следва:

- а) В член 8, параграф 1 се добавя следната буква:
 - „е) съобщава името и адреса на представителя за уреждане на претенции, назначен във всяка държава-членка, различна от тази, в която се иска издаването на разрешение, ако рисковете, които ще бъдат застраховани, са класифицирани към вид 10 от точка А на приложението, с изключение на отговорност на превозвача.“
- б) В член 23, параграф 2 се добавя следната буква:
 - „з) съобщава името и адреса на представителя за уреждане на претенции, назначен във всяка държава-членка, различна от тази, в която се иска издаването на разрешение, ако рисковете, които ще бъдат застраховани, са класифицирани към вид 10 от точка А на приложението, с изключение на отговорност на превозвача.“

Член 9

Директива 88/357/ЕИО се изменя, както следва:

В член 12а, параграф 4 се добавя следната алинея:

„Ако застрахователното предприятие не е назначило представител, държавите-членки могат да дадат съгласие назначеният съобразно член 4 от Директива 2000/26/ЕО (*) представител за уреждане на претенциите да изпълнява функциите на представител, назначен в съответствие с настоящия параграф.“

(*) Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 май 2000 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО на Съвета (ОВ L 181, 20.7.2000 г., стр. 65).“

Член 10

Прилагане

1. Държавите-членки приемат и обнародват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, преди 20 юли 2002 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Държавите-членки прилагат тези разпоредби преди 20 януари 2003 г.

2. Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

3. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, държавите-членки създават или одобряват органа за изплащане на обезщетения по член 6, параграф 1 преди 20 януари 2002 г. Ако до 20 юли 2002 г. органите за изплащане на обезщетения не са сключили споразумение помежду си съгласно член 6, параграф 3, Комисията предлага мерки, целящи да гарантират влизането в сила на разпоредбите на членове 6 и 7 преди 20 януари 2003 г.

4. В съответствие с Договора държавите-членки могат да запазят или да въведат разпоредби, които са по-благоприятни за пострадалото лице, отколкото разпоредбите, които са необходими за спазването на настоящата директива.

5. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 11

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 12

Санкции

Държавите-членки определят санкции за нарушаване на приетите от тях в изпълнение на настоящата директива национални разпоредби и предприемат необходимите мерки, които да осигуряват тяхното прилагане. Санкциите трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи. Държавите-членки уведомяват Комисията за тези разпоредби най-късно до 20 юли 2002 г., а за всички последващи техни изменения и допълнения — във възможно най-кратък срок.

Член 13

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 16 май 2000 година

За Европейския парламент

Председател

Nicole FONTAINE

За Съвета

Председател

Manuel CARRILHO
